

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN

PEDAGOGISET PERIAATTEET

Hyväksytty Jyväskylän ammattikorkeakoulun hallituksessa 15.12.2010

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
2	PEDAGOGISET PERIAATTEET – TAUSTAA	4
3	ASiantuntijuus ja ammatillinen kasvu	5
	3.1 Asiantuntijuus ja sen kehittyminen	5
	3.2 Ammatillisen kasvun tukeminen	7
4	PEDAGOGISET PERIAATTEET	8
	4.1 Ydinperiaatteet	8
	4.2 Koulutuksen laadun parantamiseen liittyvät periaatteet	8
	4.3 Työelämän tarpeiden ennakoimiseen ja koulutusratkaisuihin liittyvät periaatteet	8
	4.4 Oppimisympäristöjen uudistamiseen ja kansainvälistämiseen liittyvät periaatteet	8
5	PERIAATTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA SEURANTA	9
6	PEDAGOGISTEN PERIAATTEIDEN VIESTINTÄ	9

1 JOHDANTO

Jyväskylän ammattikorkeakoulun pedagogisten periaatteiden lähtökohtana on JAMKin strategia 2010–2015. Pedagogiset periaatteet on osa JAMKin kokonaistrategiaa ja se on jatkoa edellisen strategiakauden Pedagogiselle strategialle 2006-2009.

Missionsa mukaisesti JAMK on kansainvälisesti suuntautunut koulutuksen edelläkävijä sekä vahva työelämälähtöisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön osaaja. Jyväskylän ammattikorkeakoulu haluaa olla vuonna 2015 Suomen paras ammattikorkeakoulu, jolla on vahvaa näyttöä kansainvälisyydestä, koulutuksen laadusta, yrittäjyyden edistämisestä sekä tuloksellisesta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöstä.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun arvot ovat vastuu, luottamus ja luovuus.

Ammattikorkeakoululla on vahvistettu eettiset periaatteet, jotka huomioidaan pedagogiassa.

2 PEDAGOGISET PERIAATTEET - TAUSTAA

Pedagogiset periaatteet ohjaavat ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen, ammatillisten erikoistumisopintojen, avoimen ammattikorkeakoulun opintojen, täydennyskoulutuksen, oppisopimustyyppisen koulutuksen sekä muiden koulutuspalveluiden suunnittelua, toteutusta ja arviointia.

Pedagogiset periaatteet täydentävät ammattikorkeakoulun strategia-arkkitehtuuria erityisesti oppimista ja sitä mahdollistavan ja tukevan kehittämisen osalta. Avainasemassa ovat JAMKin strategian 2010-2015 toteuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet.

Pedagogisilla periaatteilla kuvataan sitä, mitä Jyväskylän ammattikorkeakoulu ajattelee hyvän ammattikorkeakoulun pedagogiikan olevan. Ne varmistavat tasa-arvoiset opiskelumahdollisuudet kaikille ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Tarkoituksena on myös vahvistaa henkilöstön yhteistä pedagogista näkemystä ja osaamista.

Ammattikorkeakoulun pedagogiikan lähtökohtana on asiantuntijuuden ja ammatillisen kasvun tukeminen.

Pedagogisten periaatteiden avulla tuetaan JAMKin strategian toteutumista, minkä mukaan JAMK

- 1 vahvistaa koulutusprosessin kansallista ja kansainvälistä laatua, tuottavuutta, kilpailukykyä ja vetovoimaa
- 2 kehittää ammattikorkeakoulua ennakoimaan työelämän tarpeita ja vastaamaan niihin tarve- ja asiakaslähtöisillä, joustavilla, tehokkailla sekä uuden opetusteknologian soveltamiseen perustuvilla koulutusratkaisuilla
- 3 uudistaa ja kansainvälistää oppimisympäristönsä

JAMKin strategian päämääränä on, että kehittämisen seurauksena vuonna 2015

- JAMKin koulutus vastaa joustavasti alueen osaamistarpeisiin, mikä on varmistettu laajalla sidosryhmäyhteistyöllä
- JAMK on auditoitu ja useita koulutuksia on akkreditoitu.
- Asiakas- ja sidosryhmäpalautte on hyvää tasoa. JAMK vie asiakastarpeeseen pohjautuvia koulutuksia maailmalle ja rekrytoi sieltä ulkomaisia osaajia Keski-Suomen työelämän kansainvälistymisen tueksi.
- JAMKissa on esimerkillisen laadukas, jatkuvasti uusiutuva ja kansainvälinen oppimisympäristö.
- JAMK on kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu uusimpia opetusteknologisia työkaluja soveltava sekä pedagogisia ratkaisuja luova korkeakoulu.
- JAMK on arvostettu korkeakouluosaamiseen pohjautuvan ja kansainvälistyvän PK-kasvuyrittäjyyden tuottaja Suomessa.
- JAMK tekee tuloksellista koulutus- ja T&K&I -yhteistyötä valittujen (TOP 5-10) strategisten kansainvälisten kumppaneiden kanssa.
- JAMKin ja TAMKin yhteistyö syvenee tutkintoon johtavan koulutuksen, kansainvälisen toiminnan ja alueellisen vaikuttamisen alueilla.

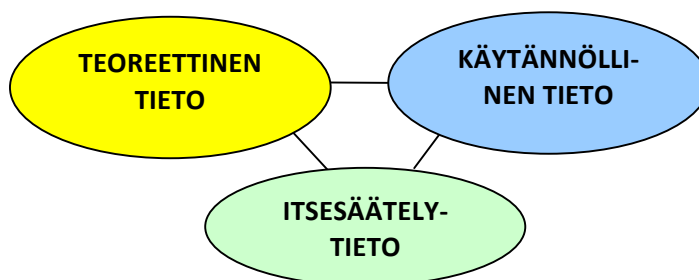
3 ASiantuntijuus JA AMMATILLINEN KASVU

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on mm. ”antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen ja taiteellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntija-tehtäviin ja tukea yksilön ammatillista kasvua”. Ammattikorkeakoulujen pedagogisen kehittämisen kannalta on tärkeää luoda sellaisia oppimisympäristöjä ja etsiä sellaisia opetuksellisia ratkaisuja, joiden avulla näihin tehtäviin liittyviin haasteisiin voidaan mahdollisimman menestyksellisesti vastata.

3.1 Asiantuntijuus ja sen kehittyminen

Asiantuntijaksi kehittymistä voidaan tarkastella kolmesta näkökulmasta; yksilön asiantuntijatiedon hankintana, ammatilliseen toimintakulttuuriin osallistumisena ja uuden tiedon luomisena.

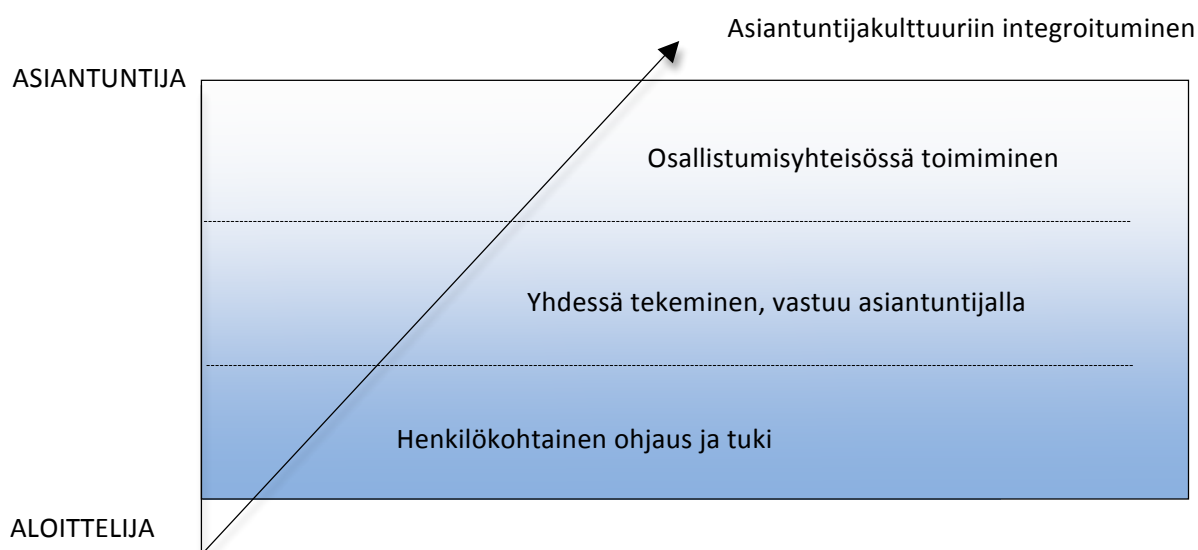
Asiantuntijatiedon nähdään muodostuvan kolmesta komponentista: 1) teoreettisesta tiedosta, 2) käytännöllisestä tiedosta ja 3) itsesäätelytiedosta.

KUVIO 1. Asiantuntijatiedon kolme komponenttia

Asiantuntijatiedon kolme komponenttia muodostavat yhtenäisen ja toisiinsa integroituneen kokonaisuuden. *Teoreettinen tieto* on ilmaistavissa ja määriteltävissä, ja sitä voidaan kohtalaisen helposti havainnollistaa ja arvioida. *Käytännöllinen tieto*, johon sisältyvät toiminnalliset taidot, on kokemuksen ja hankitaan tekemisen ja harjoittelun avulla. Usein sitä nimitetään myös kokemukselliseksi tiedoksi. *Itsesäätelytiedon avulla* yksilö ohjaa omaa toimintaansa ja kykenee yhdistelemään teoreettista ja käytännöllistä tietoa mielekkäällä tavalla. Elinikäisen oppimisen kannalta itsesäätelytieto ja sen hallinta on erityisen merkityksellistä. Sen avulla yksilö voi jatkuvasti arvioida omaa teoreettista ja käytännöllistä osaamistaan suhteessa toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin. Ammattikorkeakouluopinnoissa tulee edistää kaikkia kolmea tietämyksen aluetta.

Ammatilliseen toimintakulttuuriin osallistumisen näkökulma korostaa, että asiantuntijaksi kehittyminen on sosiaalinen ilmiö ja se tapahtuu osallistumalla tietyn asiantuntijayhteisön toimintaan. Oppiminen ja asiantuntijuus nähdään siten kontekstisidonnaisina, johonkin toimintaympäristöön ja -kulttuuriin liittyvinä asioina. Asiantuntijuuden kehittyminen on vaiheittainen, pitkäaikainen prosessi, jossa koulutuksella on oma tehtävänsä tukea kehittymistä muun muassa henkilökohtaisen ohjauksen avulla. Yhdessä tekemisen avulla toimintaprosessiin osallistujat omaksuvat asiantuntijoiden hiljaista tietoa. Seuraava kuvio 2 havainnollistaa asiantuntijuuden kehittymistä osallistumisnäkökulmasta:

KUVIO 2. Asiantuntijuuden kehittyminen osallistumisnäkökulmasta

Kolmas näkökulma, josta asiantuntijuutta ja sen kehittymistä voidaan tarkastella, on uuden tiedon luomisen näkökulma. Tiedon luomisen näkökulmassa korostuu oppimisen ja asiantuntijuuden kehittymisen yhteisöllinen luonne. Asiantuntijuuteen sisältyy tietämyksen ja osaamisen laajenemisen elementti, joka on usein luonteeltaan paitsi yksilöllistä myös yhteisöllistä. Yksilön tasolla osaamisen laajeneminen konkretisoituu erilaisten uusien, erilaisissa toimintaprosesseissa tarpeellisten osaamisalueiden haltuunottona. Asiantuntijuus voi olla luonteeltaan myös verkostoitunutta, jaettua asiantuntijuutta. Verkostot muodostavat tiimien ja organisaatioiden ohella uuden asiantuntijuuden kehittymisen areenan.

Ammattikorkeakoulun aluekehitykseen tähtäävässä toiminnassa keskeistä on uusien innovaatioiden luominen ja niiden levittäminen. Tämä tapahtuu paljolti tutkimus- ja kehittämistoiminnan kautta. Myös harjoittelussa, erilaisissa projektitöissä sekä opinnäytetyössä verkostoitumisen näkökulma ja uuden tiedon luomisen näkökulma ovat keskeisesti esillä. Opiskeluvaiheessa on olennaista turvata opiskelijalle ohjauksen avulla riittävä tuki, jonka avulla omaa asiantuntijuutta on turvallista rakentaa.

3.2 Ammatillisen kasvun tukeminen

Ammattikorkeakoulun opetus- ja ohjaustoiminnan keskeinen tehtävä on tukea opiskelijoiden ammatillista kasvua. Ammatillinen kasvu perustuu oppimiseen. Moderni oppimista koskeva tutkimus korostaa opiskelijan keskeistä roolia oppimisprosessissa. Painopiste on siirtynyt opettajan toiminnan ensisijaisuudesta opiskelijan toiminnan ensisijaisuuteen ja tiedon siirtoprosessista osaamisen rakentumisprosessiin.

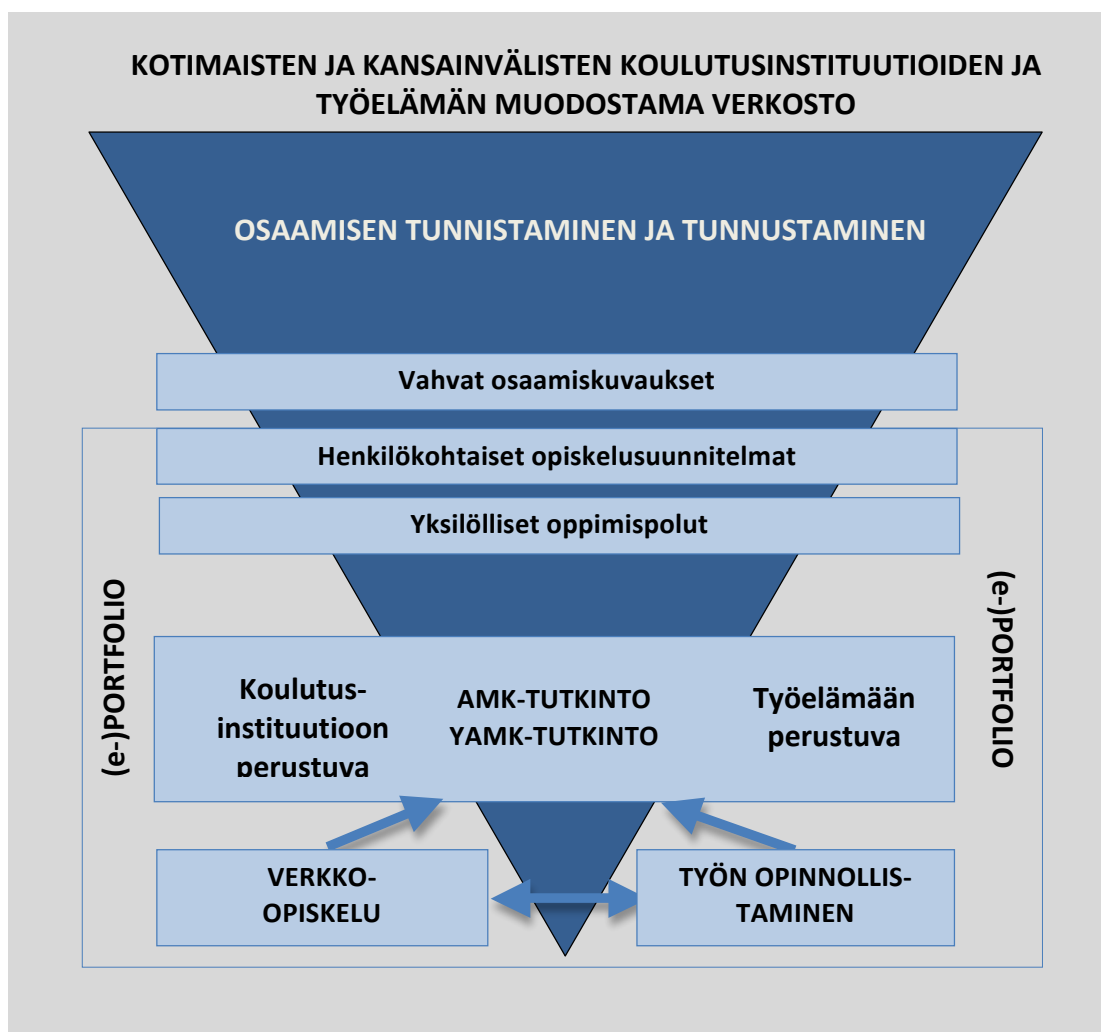
Oppijan näkökulmasta laadukkaan oppimisen lähtökohtia ovat ainakin seuraavat:

- opiskelijalla on mahdollisuus rakentaa aktiivisesti omaa tietämystään,
- oppiminen tapahtuu parhaiten autenttisissa toimintaympäristöissä,
- oppiminen perustuu yksilön toimintaan ja siitä kertyviin kokemuksiin,

- oppiminen organisoituu sosiaalisena vuorovaikutuksena.

Keskeinen lähtökohta on käsitys opiskelijasta aktiivisena toimijana ja oman oppimisensa itseohjautuvana subjektina. Itseohjautuvuuden ja siihen liittyvän aktiivisen elämänsänteen edistäminen tukee yrittäjämäisen toiminnan omaksumista. Itseohjautuvuuden kehittymistä tuetaan aktiivisella ohjauksella ja erilaisten omaehtoista oppimista tukevien palveluiden saatavuutta parantamalla. Aktiivisena toimijana ja oman alan tulevaisuuden rakentajana toimimisen tulee näkyä koko korkeakoulu-yhteisön toimintakulttuurissa.

Laadukas oppiminen on toimintaympäristösidoista. Oppimisen tueksi onkin rakennettava avoimia ja monimuotoisia oppimisympäristöjä, hyödynnettävä autenttisia työ- ja toimintaympäristöjä sekä rakennettava innovatiivisia yhteistyöverkostoja. Oppimisympäristöjen tulee tarjota osaamisen kehittymisen kannalta riittävästi mielekkäitä kokemuksia, jotka ovat oppimisen kannalta merkityksellisiä. Ammattikorkeakoulun pedagogisen kehittämisen kannalta on tärkeää kehittää ja ylläpitää sellaisia oppimisympäristöjä ja opetuksellisia ratkaisuja, joiden kautta ja tukemana kasvatetaan ja opitaan asiantuntijaksi. Kuviossa 3 kuvataan koulutusprosessin toteutus, jonka avulla turvataan laadukas oppiminen entistä avoimemmissa oppimisympäristöissä.

KUVIO 3. Pedagoginen järjestelmä avoimessa oppimisympäristössä

4 PEDAGOGISET PERIAATTEET

4.1 Ydinperiaatteet

- Oppimisprosessin keskeisin toimija on opiskelija. Opettaja on oppimisprosessin mahdollistaja ja tukija.
- Opiskelu- ja opetussuunnitelmat perustuvat työelämän todentamiin osaamis- ja kehittämistarpeisiin.
- Opiskelun mahdollistavat rakenteet ovat joustavia.

4.2 Koulutuksen laadun parantamiseen liittyvät periaatteet

- Opetussuunnitelma on osaamisperustainen. Se kehitetään yhdessä työelämän kanssa.
- Opiskelijalla on mahdollisuus hankkia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä yrittäjyyden ja kansainvälistymisen osaamisperustan.
- Opiskelijalla on koko opiskeluajan tukena monipuoliset ja systemaattiset ohjauspalvelut sekä jatkuvaan, kehittävään arviointiin perustuva HOPS.
- Oppimisen arviointi on osaamistavoitteisiin pohjautuvaa, laadullista, kriteeriperusteista ja siinä opiskelijan itsearvioinnilla on tärkeä rooli.

4.3 Työelämän tarpeiden ennakoimiseen ja koulutusratkaisuihin liittyvät periaatteet

- Opetussuunnitelmat mahdollistavat osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen.
- Opiskelijalle varmistetaan elinikäisen oppimisen mahdollistava ja esteetön oppimispolku. Se kannustaa yrittäjyyteen ja tukee työelämän kehitystä.
- Opiskelijan on mahdollista osallistua kumppaneiden kanssa luotuihin tutkimus- ja kehittämistyön sekä koulutuksen hankkeisiin.
- Opiskelijalla on mahdollisuus kansainväliseen opetukseen, ohjaukseen ja oppimiseen monikulttuurisuuden edistämiseksi.

4.4 Oppimisympäristöjen uudistamiseen ja kansainvälistämiseen liittyvät periaatteet

- Oppimisympäristöt edistävät oppijan itsesäätelyyn liittyviä valmiuksia sekä jatkuvaan oppimiseen ja asiantuntijuuden kehittymiseen liittyviä taitoja.
- Erilaiset oppimisympäristöt luovat vaihtoehtoisia mahdollisuuksia opintojen suorittamiseen.
- Oppimisen jäsentämiseen ja hallintaan tuotetaan verkkopohjaisia ratkaisuja.
- Opiskelijalla on mahdollisuus liittyä verkko-opiskeluun perustuviin, kansainvälisiin opiskelu- ja oppimisyhteisöihin.

5 PERIAATTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA SEURANTA

Pedagogisten periaatteiden toteutuminen on jokaisen jamkilaisen vastuulla. Pedagogisten periaatteiden vastainen toiminta käsitellään keskustellen lähiesimiesten johdolla.

Periaatteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti

1. Kehityskeskusteluissa
2. JAMKOn toteuttamilla palautefoorumeilla
3. Yksikön ja rehtorin välisellä vuosittaisella tavoite- ja tulossopimuksella

Tavoite- ja tulossopimuksen yhteydessä seurataan lisäksi yksiköiden tuloskortin avulla vuosittain

- a. työllistyneiden osuutta tutkinnon suorittaneista
- b. yrittäjien osuutta tutkinnon suorittaneista
- c. opintopisteiden kertymistä (vähintään 45 op lukuvuonna suorittaneiden osuus)
- d. virtuaaliopintopisteiden määrä / opiskelija
- e. vieraskielisessä koulutuksessa suoritettuja opintopisteitä / opiskelija
- f. toiminnan tuottavuutta (opintopisteen hinta)
- g. tavoiteajassa valmistumista (tutkinto-opiskelijoiden keskeytysprosentti)
- h. suoritettujen tutkintojen määrää
- i. ulkomaalaisen henkilökunnan määrää
- j. henkilöstön kv-liikkuvuusjaksojen määrää
- k. strategisten yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettujen koulutushankkeiden määrä

6 PEDAGOGISTEN PERIAATTEIDEN VIESTINTÄ

Periaatteet viestitään henkilöstölle, opiskelijoille ja yhteistyötahoille internetissä; pedagogiset periaatteet ovat esillä JAMKin web-sivujen päätasolla.

Yksiköt ja kehittämispalvelut perehdyttävät henkilöstön ja vanhat opiskelijat pedagogisiin periaatteisiin.

Pedagogiset periaatteet ovat osa uuden henkilöstön perehdyttämistä ja ne sisältyvät ensimmäisen vuoden opiskelijoiden perusopintoihin.